

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars I. De Testamentis, Codicillis, & ultimis voluntatibus. Pars II. De Hærede, & Hæreditate. Pars III. De Legitima Trebellianica, & aliis Detractionibus

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. XXVI. Parmen. hæreditatis. De continuatione possessionis bonorum defuncti hærede[m] ex Statuto, an, & quando intret; Et præsertim, an hujusmodi Statuta suffragentur fœminis à successione ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74043](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74043)

credita, & gradum, unde magis de plano intrare videbatur dispositio dicti textus in l. si eo tempore late exornata per Salgad. loc. cit.

Histamen non obstantibus, nimium dubitabam de iuribus rei conventi; Tum ob communem usum non solvendi creditoribus hereditariis pecuniam liberam, etiam, ubi de eo tempore hereditas idonea reputaretur, ob incertitudinem æris alieni, seu alterius vinculi, quod detegi potest, & de quo usu testantur Valasc. consult. 52. n. 38. in fine Franch. decis. 272. n. 9. & habetur d. ut. de credito disc. 59. unde propterea semper hæres dicitur in culpa, omittendo id, quod ex communi usu per omnes fieri solet; Potissimè ubi probabilis suspicio concurreret, quod hereditas esset non idonea, vel saltem involuta, ut in casu suspicionis habetur in dicta dec. 211. par. 10. rec. Tum certius in hac facti specie, dum ad instantiam ejusdem hæredis, formatus erat concursus, per quem ipsamet hereditatem suspectam, minusque idoneam declaravit; Quemadmodum igitur in casu concursus, per quem bona debitoris viventis, sub manu, ac administratione Judicis posita sunt, non licet ipsi debitori, minusque administratori liberè solvere primo venienti, adeò ut si administrator liberè confuetà cautione neglectà solvat, teneatur de de suo, ut dicto disc. 36. de credito (licet in eo casu male practicum) ita dicendum videtur in hærede, qui in proposito dicitur administrator legalis, atque inter administratores computatur ex deductis per Salgad. par. 3. cap. 7. num. 20. cum sequen. & dicto disc. 36. & 59. de credito, ac alibi sæpius; Ita etiam suadente clarà ratione, ne aliàs in libito hæredum positum sit, colludendo cum creditoribus posterioribus, justollere anterioribus absentibus, vel qui ratione ætatis, aut ignorantia, vel alterius impedimenti, jus suum prosequi non possunt.

Et licet eisdem creditoribus anterioribus ex dispositione textus in dicta l. finali §. & si præfatam, detur actio contra posteriores, quamvis eis abique aliqua cautione, vel obligatione de restituendo solutum sit, ita ut posteriores suffragari non possit illa bonæ fidei consumptio, quæ ex recepta æquitate deducta à libertate commercii, suffragatur creditoribus satisfactis per principalem debitorem in statu, quo liberam bonorum administrationem habebat, quasi quod patrimonium vacans, ac existens sub administratione hæredis beneficiati, quodammodo assimilatum videatur patrimonio decocto, seu aliàs sub concursu ac Judicis administratione posito, ex his, quæ habentur deducta sub tit. de Regalibus ad materiam locorum montium disc. 29. & dicto disc. 36. & 59. dicto tit. de credito, nihilominus vel humilissimi ad actio inanis remanere solet ob insufficientiam eorum, quibus solutum est; Vel maximum est creditorum anteriorum incommodum, repetendi in judicio ordinario, & cum requisitis subditi, id quod aliàs promptè, & executivè in casu cautionis repetere possent; Potissimè verò quia, ubi formatus est concursus, tunc ex reformationibus Pii IV. & Pauli V. creditores dictam cautionem contravertere non possunt, utpotè ibi demandatam; Et in qua reformatione cautum quoque est, ut ad effectum, quod dicitur inductus concursus, sufficiat instantia trium creditorum; Ideoque licet ex quadam non scripta æquitate, attentaque veritate naturali, esset magnus rigor in matrona in hoc à ministris decepta; Attamen de stricto jure, ob dictam circumstantiam jam efformati concursus ei benè cognitum, resolutiones juxta visæ sunt, ideoque concordiam consului.

Card. de Luca P. I. de Hæred.

PARMEN. HÆREDITATIS

PRO

CATHARINA SPANA

CUM

CREDITORIBUS EJUS FRATRIS.

Responsum ad causam.

De continuatione possessionis bonorum defuncti in hæredem ex Statuto, an, & quando intret; Et præsertim, an hujusmodi Statuta suffragantur fœminis à successione exclusis sub certa conditione dotis.

SUMMARIUM.

1. **F**acti series.
2. De Statuto Parmen. circa successionem.
3. Possessio bonorum non transit in heredem, cui competit interdictum adipsoscenda.
4. Etiam in iuribus incorporalibus.
5. Quid in feudis.
6. Quod secus in bonis hereditariis, & quando ex possessione unius rei inferatur ad aliam.
7. Fallit accedente Statuto continuativo per quod competit manutentio.
8. De Statuto Urbis.
9. De jure Regni Sicilia.
10. Procedit etiam in Insula Meleventana, & de ratione.
11. Quanam quæstiones cadant accedente hoc statuto.
12. Non operatur hoc statutum ubi possessio naturalis est interversa, & ab alio occupata.
13. Declaratur quando id procedat, ut scilicet sit interversa per veritatem, non per fictionem.
14. Non procedit ubi Statutum habet decretum annullativum.
15. De Statuto Forolevis.
16. De ratione conclusionis, de qua num. 14.
17. De eadem materia de qua num. 2. & quando quis dicatur hæres.
18. De aliis ad materiam hujusmodi Statuti continuativi remissivè.

DISC. XXVI.

Defuncto ab intestato Joanne Baptista Spano, superstitebus Casare masculino, & quinque filiabus, ex quibus quatuor vitam monasticam elegerant, ultima verò Catharina in pupillari, vel minori ætate puella, in Monasterio educationis gratia existente; Cum ejus curator, ad formam Statuti Parmen. interpellasset pro dote Casarem fratrem, replicantem non posse assignare, nec offerre petitam dotem, dum ea bona, quæ in paterna hereditate remanserant, eo medio tempore inter mortem patris, ac interpellationem, jam distraxerat; Hinc proinde idem curator obtinuit à Judice ad formam Statuti, seu decreti continuantis possessionem defuncti in hæredem sibi decerni manutentionem in possessione suæ portionis hereditariæ in bonis, quæ licet per Casarem fratrem distracta, adhuc tamen per ipsum de facto

E 2

De LUCA
de
testamentis
et cat.
CVI
9

facto possidebantur ob reservationem fructuum ad certum tempus; Dicitur autem manutentionis executioni se opponente emptore, allegante non esse locum dicto Statuto, vel decreto continuativo contra tertium, ac etiam actrici offerente dotem ad formam Statuti. Hinc ex parte dictæ Catharinæ requisitus fui ad scribendum in causa pendente in eadem Civitate Parmen.

Quas igitur constituere inspectiones, Unam in bono iure, an scilicet dictus emptor admitendus esset ad offerendam dotem, ac satisfaciendum Statuto pro fœminæ exclusione à paterna successione. Et alteram ordinis super dicti summariissimi possessorii competentia.

De primo puncto concernente merita negotii principalis, agitur in hac eadem causa sub tit. de successione ab intestato discurs. 21. tanquam in sua sede; Quatenus verò pertinet ad secundum punctum ordinis, dicebam, ut attenda dispositione juris communis, certa esset huius remedii incompetentia, quoniam receptum est, quod possessio, cum sit quid facti, non transit in heredem ipso iure, sed exigat actualem apprehensionem, sine qua hæres dici non potest possessor, neque interdictum retinendæ sibi competit, sed solum alterum adipsendam ex remedio quorum bonorum, si est intestatus, vel ex altero textu in l. fin. Cod. de edict. Div. ADR. tollend. si est testamentarius Menob. de vejin. remed. 3. numer. 57. Rot. decis. 392. par. 2. rec. cum aliis apud Post. de manu. obs. 55. n. 22. & seq.

Idque verum, quamvis ageretur de iuribus incorporalibus in hæreditate remanens, quoniam adhuc in istis necessarius est ille actus, per quem quasi possessio in eis quaritur ex deductis per Post. dict. obs. 55. n. 32. & seq.

Atque si actualem possessionem aliquorum bonorum sit adeptus, non exinde tamen illa suffragatur quoad reliqua ex plenè collectis per Post. de manu. obs. 73. numer. 59. & seq. quoniam licet hæreditas sit universitas, atque in iis, quæ universitatem constituunt, possessio rei principalis operativa sit pro omnibus accessoriis, vel membris, ut habemus in beneficiis Ecclesiasticis, ac etiam in feudis ex deductis per Peregr. de fidei commiss. art. 48. numer. 76. & 79. Grat. discept. 425. numer. 18. & 19. Cyriac. contr. 300. numer. 40. cum aliis plenè cumulatis per Post. dict. obs. 73. numer. 109. & seq. Attamen in bonis hæreditariis id non procedit, quoniam universitas consistit in ipso iure, vel corpore hæreditatis in abstracto, singula verò bona sunt membra distincta, æque principaliter concurrentia ad istud corpus efformandum, præterquam si agatur de illis bonis, quæ sint membra, vel accessoria alicujus prædii seu membri hæreditarii, cum tunc in illa specie intret eadem propositio, ut in feudis habemus, quod ex possessione capitis inferatur ad membra, sive ex possessione rei principalis inferatur ad connexa vel accessoria Peregr. de fidei commiss. art. 48. n. 74. Caval. decis. 629. n. 10. & 641. nu. 9. & 10. cum aliis per Post. dicta obs. 73. n. 77. & sequen.

Verum è converso, receptum pariter est, quod quando in loco viget Statutum de continuanda possessione defuncti in heredem, tunc legis ministerium in hoc proposito operetur idem, ac factum hominis, & consequenter quod hæc ficta possessio, quam alii civilissimam dicunt, per Statutum translata in heredem, vim, ac operationem habeat possessionis veræ ad effectum huius remedii retinendæ, seu manutentionis exiis, quæ cæteris relatis habentur apud Grat. discept. 732. Redenasc. conf. 4. numer. 30. & conf. 66. numer. 6. Amat. resol. 39. numer. 53. &

seqq. Post. de manu. obs. 55. numer. 54. & in histerminis, vel satis proximis plenè Camerat. conf. 5. lib. 1. numer. 10. & 11. ubi ex deductis ad materiam per Amat. & Postum ubi supra, pro eo nimium copioso, ac elaborato stylo, plura ad huiusmodi Statutorum materiam deducuntur, eandemque huius remedii competentiam firmavit Rota apud Martin. Andr. decis. 36. numer. 1. passim recepta, adeo ut in Curia, posito quod Statutum intret, itaut non obstat aliqua eius limitatio de plano id supponatur, ut patet ex decisione 1. Othoboni, ubi de consimili Statuto Urbis, (quod tamen restrictum est ad solos hæredes suos, ideoque non suffragatur illis, qui suorum nomine non veniant,) & coram eodem Othob. decisione 195. ubi de lege Regni Siciliae ultra Pharus, de qua plenè Amat. & Camerat. ubi supra, occasione agendi de Insula Melevitana, quæ tanquam membrum dicti Regni concessum in feudum M. Magistro Hierosolymitanæ Religionis, illius legibus vivit ex deductis sub tit. de iurisdict. disc. 69.

Unde propterea quæstiones, quæ in proposito cadunt, respicere solent potius applicationem huius Statuti ad casum, & an illud intret, necne, dum posita regula affirmativa, adeo ut aliqua limitatio non obstat, de plano intret dicti remedii cõpetentia.

Duplex autem in hac facti specie cadebat difficultas, an hoc Statutum, seu decretum Ducale suffragaretur, necne; Primò nempe ob interversam naturalem possessionem à tertio, qualis erat emptor, causam habens à cohærede ex causa alienationis ut supra; Et secundò an ista mulier dici posset hæres, cui Statutum suffragaretur, stantè altero Statuto exclusivo fœminarum ab intestata parentum successione propter masculos, quos obligat solam ad dotandum fœminas.

Circa primam; Agnoscebam quod regula erat contra ipsam mulierem, ut scilicet hæc ficta, seu civilissima possessio operativa sit in bonis adhuc vacantibus, non autem ubi ea interversa esset per possessionem naturalem de facto ab alio apprehensam, quoniam fictio veritatem superare non potest, ex iis, quæ cæteris relatis plenè habentur apud Post. dicta obs. 55. n. 81. cum aliis sub tit. de feud. disc. 44.

Dicebam tamen hanc difficultatem dupliciter removeri; Primò nempe quod dicta propositio procedit, ubi verè obtinet ipsa veritas naturalis, quæ statutarie fictionis prævalere debet, quia nempe naturaliter, ac de facto possessio esset penès tertium, Secus autem in præsentem, quod ipsa detentatio naturalis, & de facto, adhuc erat penès dictum Cæsarem fratrem, ob reservationem fructuum ad certum tempus; Quamvis enim venditionis instrumentum contineret clausulam constituti, quæ iuris ministerio transferre dicitur possessionem tam civilem, quam naturalem, etiam ad effectum huius remedii manutentionis, ut habemus in Curia receptum, & quotidianum; Eundemque effectum operetur ipsa reservatio usufructus, ut habetur præsertim sub titulo de donat. & alibi; At tamen totum id provenit ex fictione legis, & consequenter cessat concursus fictionis cum veritate, sed est concursus inter duas fictiones, inter quas prima prævalere debet, ut in specie latè probat Hon. ded. conf. 18. lib. 2. quem refert, & sequitur Post. dicta obs. 55. n. 62.

Et secundò, ut non procedat quando Statutum explicite, vel etiam implicite, ac virtualiter, nullam, ac infectam declaret possessionem interim ab alio apprehensam, ut pleraque Statuta disponunt, & præsertim ego pluries præcavi in Statuto Forolivienfi, cuius in hoc proposito habetur mentio

mentio in *Foroliviensis sub. tit. de success. discurs. 24.* cum similibus, tunc etenim ob decretum annullatum, possessio habetur pro vacua, illaque resolvitur in simplicem detentationem, sive ut dicitur possessio tradita sub conditione, dummodo non adfit alter hæres, qua conditione purificata, actus resolvitur ab initio cum retrotractione, juxta conditionalem naturam, ut latè apud *Amat. dicta resol. 39. num. 29.* & latius per *Camerat. dicto cons. 5. num. 11. & seqq. num. 14. & cons. 7. per tot.* ubi in terminis fortioribus fœminæ, quæ de tempore apertæ successione erat monialis professæ, & consequenter positæ validitate professionis, erat sine dubio exclusæ, adeo ut in alterum hæredem possessio cum justa credulitate, & bona fide translata esset; Postmodum autem ob detectam professionis nullitatem, illa tanquam secularis declarata fuit hæres ob regulam, quod qui declarat non disponit, neque aliquid de novo facit, sed quod jam inest, ac nobis pro nostra imbecillitate obscurum erat, aperit, ideoque intrat retrotractio ad suum initium juxta optimum, ac plures insinuatum exemplum traditum per textum in *l. adeo ff. de acquir. rer. domin.* in executente grana spicis.

De alio verò puncto, seu objecto, quod ista mulier tanquam exclusæ per masculum, dici non deberet hæres, cui Statutum suffragetur, habetur in *hac eadem causa dicto tit. de success. disc. 21.* ubi firmatur quod hujusmodi Statuta, quæ non simpliciter excludunt, sed sub certa conditione intra certum tempus adimplenda, qua non adimpleta successionem decernunt, dici non possunt verè ac simpliciter exclusivæ, sed sub certa conditione, qua non impleta, fœmina remanet hæres ab initio in ejus virili, ex ibi deductis. Incertum autem est quid in causa sequutum sit, neque desuper maturum judicium pro veritate efformare potui, cum non viderim jura alterius Partis, quibus non visis, & absque formalis disputationis structura, vix dictum judicium efformari potest.

De consimili autem Statuto Placentino habetur mentio *sub titulo de feudis discurs. 44.* occasione agendi, an hujusmodi Statuta suffragentur exteris, vel comprehendant Clericos activè, & passivè; Frequentiores autem quæstiones cadere solent super qualitate bonorum, quoties ea prætentantur fideicommissaria, non autem libera, & hæreditaria, de quo apud *Ortob. dicta decisione 1. à num. 11. & decisione 195 num. 7. & 8.* & super aliis ad hanc materiam multa colligunt *Amat. dicta resol. 39. Post. dicta observ. 55.* multaque in idem deducit *Camerat. dicta resp. 5. lib. 1.* quamvis præter causæ necessitatem pro exterorum Consulcentium frequentiori stylo à Curia tamen Romana abhorrito, incidenter deducendi quidquid in ea materia habeatur.

ROMANA EVICTIONIS

PRO

SOCIETATE BEATÆ MARIÆ
DE HORTO.

CUM

MONASTERIO MONIALIUM N.

Casus disputatus coram A. C.

De evictione, quæ præstanda est inter cohæ-
redes. *Car. de Luca P. II. de Hæred.*

redes, bona hæreditaria dividentes, vel alio contributo ad æqualitatem servandam; Et de gestis per hæredem putativum, an, & quando præjudicent hæredi vero.

SUMMARIUM.

1. *Acti series.*
2. **F** Inter hæredes dividentes præstanda est evictio.
3. *Hæres qui exigit portionem suam, non tenetur communicare.*
4. *Quando secus.*
5. *Quando non præstetur evictio, de qua num. 2.*
6. *Veritas non simulatio attenditur.*
7. *Quomodo constet, quod hæreditatis nomine acquisitio facta sit.*
8. *Hæres putativus, ad quid teneatur, &c.*

DISC. XXVII.

CUM Peccius, unicam habens filiam in Monasterio jam professam, ista in re particulari, vel certa summa instituta, hæredem universalem scripserit Societatem Sanctæ Mariæ de Horto, atque inter effectus hæreditarios adesset quoddam nomen debitoris suspectum, & difficilis exactio, expediens judicaverunt ejusdem Societatis administratores, dictum creditum convertere in annum censum cum eodem debitore, sed quia obstabat Constitutio Pii V. super forma creandi census, idcirco pro illius implemento, ille creatus fuit ad favorem cujusdam ex administratoribus, seu Guardianis, fingendo (juxta frequentiore praxim) formalitatem pecuniæ numeratæ unico contextu solutæ dictæ societati in satisfactionem debiti; Dicitur autem administrator bonam fidem statim recognovit cum solita declaratione, quod ipse in dicto actu nudum nomen habuisset, quodque census, utpotè creatus de bonis Societatis, ad ipsam spectaret, ideoque idem census descriptus fuit inter effectus hæreditarios in libro particulari, quem Societas pro illa hæreditate tenebat ab alio ejus libro ordinario distinctum; Hisque peractis, cum dicta Monialis, seu Monasterium, acquiescere nollet paternæ dispositioni, sed peteret legitimam de jure debitam, ad istius participationem concorditer admissio sequuta fuit, deindeque deventum ad divisionem, in qua iste census obigit in portionem Societatis hæredis universalis; Cumque fundo censito ab anterioribus hypothecis evictio, atque debitore detecto minus idoneo, census inutilis remaneret, hinc Societas contra Monasterium judicium instituit super evictione, seu contributo, quo mediante eadem divisio ad æqualitatem reduceretur, introductaque causa coram A. C.

Scribentes pro Monasterio reo convento, non negabant regulam in jure certam, & incontrovertibilem, quod inter cohæredes hæreditatem dividentes, de jure præstanda est evictio, quamvis nulla desuper conventio inita sit, ubi ista non sit in contrarium, ad textum in *l. si fratres Cod. com. utr. jud. cum concord. per Mangil. de evict. quest. 114. n. 1. Rot. in Romana divisionis 28. Novembris 1653. coram Bevilacqua;* Mulò verò magis ubi, ut in præsentia, ejus expressa conventio adlit.

Sola etenim dubitandi ratio circa evictionem, vel contributum inter cohæredes cadit, quando unus eorum est altero diligentior, ejus partem à communi debitore exigendo, quod si interim debitor fiat non solvendo, vel alter casus in altera portione

E 3

inexa-

De LUCA
de
stamentis
et cat.
CVI
9